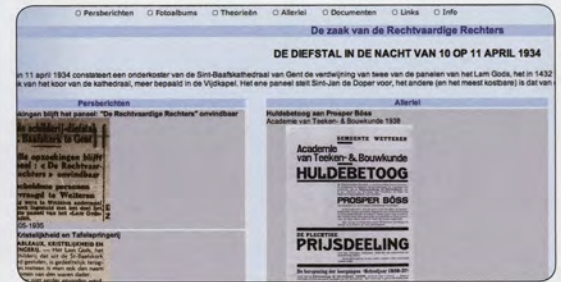

HET LAM GODS

Het *Lam Gods* spreekt al eeuwen tot de verbeelding. Niet alleen is het een meesterwerk van laatmiddeleeuwse Vlaamse schilderkunst, de tumultueuze geschiedenis van dit veelluik is minstens even fascinerend. De voorbije eeuwen werden één of meerdere panelen geconfisqueerd, gebroken, verkocht, verzaagd, gestolen of bijna opgeblazen toen het door de Duitse bezetter werd verborgen in een zoutmijn. Eens teruggebracht naar de Gentse Sint-Baafskathedraal was de lijdensweg helaas nog niet voorbij. Het retabel werd begin vijftiende eeuw speciaal geschilderd voor de Vijdkapel van deze kathedraal door Jan - en zijn broer Hubert? - Van Eyck, die een meester was met perspectief en licht. Dat is te zien aan de ogen van de afgebeelde personages waarin de ramen van die bewuste kapel worden gereflecteerd. Eind vorige eeuw werd het *Lam Gods* uit voorzorg echter overgebracht naar de doopkapel en veilig achter glas geplaatst. Jammer genoeg bood dit geen bescherming tegen de tand des tijds. De slechte bewaarsomstandigheden gecombineerd met enkele onzorgvuldige restauraties in het verleden lieten duidelijk hun sporen na. Om dit retabel echt te laten schitteren drong een urgente conserveringsactie zich op.

Nieuw licht

In functie van deze zeven maanden durende conservatiebehandeling werd het veelluik in 2010 tijdelijk ontmanteld. Dit bood een heel team onderzoekers de unieke kans om dit werk met behulp van de wetenschap tegen het licht te houden. Dankzij infraroodreflectografie (IRR), hoge resolutie macrofotografie, röntgenfotografie en dendrochronologie kon het materiaalgebruik en de schildertechniek van de Van Eycks grondig worden gedocumenteerd. Dit leverde ondermeer nieuwe informatie op over de opbouw van de verflagen en de ondertekening die als leidraad dient voor de kunstenaar of voor zijn assistenten. Zo blijkt bijvoorbeeld dat de doopfontein die een centrale plaats inneemt op het middenpaneel op de oorspronkelijke tekening niet voorkomt. Wie ook eens een kijkje wil nemen onder het verloopvlak kan terecht op de nieuwe projectwebsite die alvast een preview biedt op de infraroodreflectografie. Dit is mogelijk dankzij een samenwerkingsproject van het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium, Lukasweb, de Vrije Universiteit Brussel, The

5

**HOTSPOTS
OP HET WEB**

<http://vaneyck.kikirpa.be>

Selectie van *Rechtvaardige Rechters*-websites:

<http://speursite.erdasys.com/>

<http://vaneyckvermist.blogspot.com>

<http://www.rechtvaardigerechters.nl/forum>

<http://www.ontknoping.be/>

Getty Foundation en de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek. Begin 2012 komt er nog een uitgebreidere webstek waarop nog meer onderzoeksresultaten zullen worden gedeeld. Hoewel hierdoor alweer een tipje van de sluier wordt gelicht, kan de wetenschap nog niet alle mysteries rond het *Lam Gods* onthullen.

Kunstroof van de eeuw

Eén luik waarvan de IRR-beelden niet online staan is dat van de *Rechtvaardige Rechters* - althans de kopie ervan. Want de 'stoutmoedige diefte' van dit stuk is na driekwart eeuw nog steeds niet opgelost, al helpt moderne webtechnologie de amateur-onderzoeker wel een handje. Wie een beetje rondsurft stoot al snel op diverse blogs, boeken, filmpjes en fora die gewijd zijn aan de kunstroof van de eeuw. Zoals wel vaker het geval is op het internet circuleren daar allerlei (complot-)theorieën over de geheime bergplaats en de vermeende dader of daders. Wie zich laat meevoeren komt soms terecht op websites die ook verwijzen naar de heilige graal en de alchemie, maar evengoed lees je er interessante stukjes over de vermeende symboliek die verborgen ligt in het veelluik. Zomers leesvoer dus dat bijna even intrigerend is als het *Lam Gods* zelf.

Eva Wuyts

